

Předkládací zpráva pro Parlament České republiky

Materiál „Účast ozbrojených sil České republiky na vojenských cvičeních mimo území České republiky a účast ozbrojených sil jiných států na vojenských cvičeních na území České republiky v roce 2015“ se předkládá na základě čl. 43 odst. 5 písm. b) ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.

Tento materiál obsahuje přehled o účasti na vojenských cvičeních jednotek a štábů AČR se zahraničními partnery na území České republiky (dále jen „ČR“) i mimo ně v roce 2015.

Vojenská cvičení se zahraničními partnery jsou klíčovým nástrojem k dosažení potřebné úrovně připravenosti sil a prostředků rezortu MO k obraně ČR a spojenců. Jsou nutnou součástí přípravy pro působení v operacích a v pohotovostních silách mezinárodních organizací (NATO, EU, OSN). Cvičení se zahraničními partnery zvyšují schopnost společně působit (tzv. interoperabilitu sil), prověřují v praxi úroveň budovaných schopností a slouží tak mimo jiné jako kontrola efektivity rozvoje schopností AČR.

V současné době určují dynamiku v oblasti cvičení především následující okolnosti:

- **Změny bezpečnostního prostředí** zapříčiněné ukrajinskou krizí a rostoucí nestabilitou v jižním a jihovýchodním sousedství Evropy podtrhují význam **připravenosti** ozbrojených sil ČR v celém spektru rozvíjených schopností a v těsné součinnosti se zahraničními partnery.
- Situace na Ukrajině a jednání Ruska pobídly **NATO** i jednotlivé spojence ke zvýšené aktivitě formou cvičení v krizovém regionu. Na summitu NATO ve Walesu rozhodly členské státy o **pokračování opatření s cílem ujistit spojence o alianční bezpečnosti a platnosti závazku kolektivní obrany** (tzv. Assurance Measures). Ozbrojené síly ČR se v rámci těchto opatření budou i v roce 2015 účastnit **cvičení dotčených spojenců** i pořádat cvičení s jejich účastí na území ČR.

- Na summitu NATO ve Walesu spojenci odsouhlasili vznik nového prvku Sil rychlé reakce NATO (NRF) na velmi vysokém stupni pohotovosti, tzv. Very High Readiness Joint Task Force (VJTF). Prvek VJTF bude Aliance moci využívat i k demonstraci kredibility svých sil formou cvičení v duchu Assurance Measures. ČR ústy prezidenta republiky deklarovala zájem vyčlenit do toho uskupení síly již od r. 2015.
- Na summitu NATO ve Walesu se členské státy zavázaly k implementaci iniciativy **Connected Forces (CFI)** a souvisejícího robustního **výcvikového plánu NATO** s cílem zlepšit připravenost sil a jejich interoperabilitu. Pro ČR z CFI vyplývá **častější a kvalitativně náročnější účast na aliančních cvičeních** a úkol v maximální míře **sladit národní výcvikové plány s aliančními**. CFI zároveň představuje příležitost pro ČR a region střední Evropy výrazněji se profilovat na alianční půdě.
- Na půdě EU dochází k revizi přístupu v oblasti cvičení. Unie v budoucnu předpokládá **komplexnější politiku** v oblasti cvičení, která by měla pokrýt všechny aktivity společné bezpečnostní a obranné politiky (CSDP). Podle závěrů Evropské rady k obranným otázkám z prosince 2013 by bojová uskupení EU (EU BG), na kterých se podílí i ČR, měla v přípravě procházet kombinací cvičení s vyvedením vojsk (LIVEX) se stmelovacími a certifikačními cvičeními na úrovni štábů.
- Účast ozbrojených sil ČR na cvičeních se zahraničními partnery ovlivňuje v neposlední řadě **regionální dynamika**. V rámci **visegrádské čtyřky** pracuje současné slovenské předsednictví na společné strategii pro oblast výcviku a cvičení. Na slovenské předsednictví naváže dnem 1. července 2015 české předsednictví V4. V jeho průběhu bude završena příprava bojového uskupení EU zemí V4 (V4 EU BG) včetně certifikačního cvičení tohoto uskupení, které bude svým scénářem propojeno s významným aliančním cvičením roku 2015 Trident Juncture. Pohotovost V4 EU BG je stanovena na první polovinu roku 2016, tedy stále za českého předsednictví V4. Spolupráce v této oblasti je tématem i ve formátu **Středoevropské obranné spolupráce (CEDC – země V4 kromě Polska, Rakousko, Chorvatsko a Slovinsko)**. Na půdě NATO pak v oblasti plánování schopností vznikl tzv. **Framework Nations Concept (FNC)** – nástroj navázaný na proces obranného plánování, který má pomoci zlepšit celkovou

úroveň schopností NATO, přičemž v oblasti výcviku a cvičení identifikuje Aliance vážné nedostatky. ČR v rámci tohoto konceptu spolupracuje s Německem a jím vedenou rámcovou skupinou, do budoucna se proto dá očekávat zapojování ČR do výcvikových aktivit i v tomto formátu. Na půdě NATO bylo dále rozhodnuto o posílení role **Mnohonárodního sboru Severovýchod v polském Štětíně**, ve kterém je ČR zapojena. Štětínský sbor představuje důležité regionální centrum výcviku a cvičení, jeho využití výcvikového plánu sboru ozbrojenými silami ČR bude proto do budoucna ještě důležitější. Výcviková spolupráce probíhá s oběma mnohonárodními sbory, které figurují v úvahách o afilaci ozbrojených sil ČR – 1. německo-holandský sbor v Münsteru a Mnohonárodní sbor Severovýchod ve Štětíně.

Účast ozbrojených sil České republiky na vojenských cvičeních mimo území České republiky a účast ozbrojených sil jiných států na vojenských cvičeních na území České republiky v roce 2015 je sestavena na základě politicko-vojenských priorit ve čtyřech oblastech: (1) příprava k nasazení v operacích, (2) pohotovostní síly, (3) bilaterální a regionální spolupráce a (4) výstavba schopností. V některých případech pokrývají cvičení dvě nebo více uvedených oblastí a v plánu jsou zařazeny do oblasti, kterou naplňují více s tím, že výčet pokrytých oblastí je uveden v přehledu vojenských cvičení, který tvoří přílohu této zprávy. Zvláštními výcvikovými aktivitami na území ČR bude pobyt jednotek ozbrojených sil Belgie ve vojenském výcvikovém prostoru BOLETICE za účelem jejich vlastního výcviku. Jedná se o komerční využití výcvikového prostoru, v plánu jsou tato cvičení zařazena do oblasti bilaterální a regionální spolupráce.

Celkový objem finančních prostředků vyčleněných na zabezpečení účasti na cvičeních a společných výcvicích se zahraničními partnery na území ČR i mimo ně je 109,7 mil. Kč. Mimo tento součet stojí zvláštní případ cvičení Vzdušných sil AČR, kdy letouny odstartují z letecké základny v ČR, plní úkoly ve vzdušném prostoru v zahraničí a poté se vrací do ČR, přičemž náklady jdou na vrub běžného výcviku v ČR.

1) Příprava k nasazení v operacích

Cvičení se zahraničními partnery jsou nezbytnou součástí efektivní přípravy k účasti ve stávajících a předpokládaných operacích v souladu s mandátem k účasti v operacích schváleným vládou a Parlamentem ČR.

a) Charakteristika nejdůležitějších cvičení mimo území ČR:

AAT (Aviation Advisory Team) PRE-DEPLOYMENT TRAINING – cvičení pilotů 22. zVrL v rámci přípravy leteckého poradního týmu pro operaci Resolute Support v Afghánistánu. Cvičení proběhne ve třech čtrnáctidenních cyklech v Chorvatsku, každého cyklu se zúčastní 20 vojáků. Předpokládané finanční náklady činí 550 tis. Kč.

ALLIED SPIRIT 2015 – výcvik jednotek Pozemních a Vzdušných sil AČR v Joint Multinational Readiness Center Hohenfels. Cvičení je organizováno ozbrojenými silami USA v Evropě a za AČR se jej zúčastní 1400 osob. Cílem cvičení je sladit mechanizované, výsadkové a dělostřelecké jednotky, předsunuté pozorovatele a jednotky Vzdušných sil v rámci přípravy na zasazení do potencionální operace velkého rozsahu. Předpokládané náklady na cvičení činí 30 mil. Kč.

BALTIC EYE – jedná se o přípravu příslušníků 21. zTL. Cílem cvičení je zdokonalit piloty letounů taktického letectva v aplikaci standardních operačních postupů v rámci přípravy k nasazení v NATO AIR POLICING. Cvičení proběhne jednou měsíčně v délce trvání 1 den. Do cvičení se zapojí vždy 2 letouny L-159. Předpokládaná finanční náročnost činí 3 mil. Kč. Toto cvičení bylo nabídnuto NATO jako cvičení v rámci opatření na ujištění spojenců o platnosti závazku kolektivní ochrany (Assurance Measures) pro rok 2015. V případě akceptace je možno účast na cvičení rozšířit o vojáky a prostředky 53. pPzEB a 25. plrp.

MOUNTAIN FLIGHT – cvičení je jedním z nejdůležitějších prvků přípravy posádek vrtulníků, a to nejen k nasazení v operaci Resolute Support v Afghánistánu, ale i pro působení v pohotovostních silách NATO (NRF) a EU BG v roce 2016. Cílem tohoto cvičení je zdokonalit posádky v létání ve složitých taktických a geografických podmínkách. Cvičení se zúčastní 70 vojáků z 22. zVrL a 24. zDL se třemi vrtulníky Mi-171 a třemi vrtulníky Mi-24. Odhadované náklady na cvičení se pohybují okolo 10,34 mil. Kč.

b) Charakteristika nejdůležitějších cvičení na území ČR:

RIGOROUS BLADE – cílem cvičení je certifikovat jednotku vojenské policie dle metodiky CREVAL. Metodika CREVAL je unifikovaný systém hodnocení jednotek

pozemních sil NATO. Cvičení se zúčastní příslušníci pozemních sil NATO vyslaní jako hodnotilé CREVAL velitelstvím LAND COMPONENT COMMAND IZMIR. Náklady na cvičení jsou hrazeny z běžných výdajů a nejsou pokryty z finančních prostředků vyčleněných na zahraniční cvičení.

2) Pohotovostní síly

V rámci přípravy na účast v mezinárodních uskupeních pohotovostních sil, jako jsou Síly rychlé reakce NATO (NRF) a bojová uskupení EU (EU BG), musí ozbrojené síly ČR projít cvičeními se zaměřením na sladění s nadřízeným velitelstvím a na sladění se silami dalších států působících v těchto mnohonárodních jednotkách.

V kontextu NATO jsou cvičení NRF v některých případech využita za účelem demonstrace kredibility aliančních sil navenek nebo za účelem ujištění spojenců o platnosti aliančních závazků. NATO plánuje nejméně jednou za tři roky provádět vysoce viditelná cvičení s vyvedením vojsk velkého rozsahu (úroveň divize pozemních sil) spojená s certifikací rotace NRF na následující rok, počínaje cvičením TRIDENT JUNCTURE 2015. Trident Juncture 2015 bude nejvýznamnějším aliančním cvičením v příštím roce, proto je plánována substantivní účast jednotek AČR a navíc scénářové propojení s paralelně probíhajícím certifikačním cvičením bojového uskupení EU zemí V4 (V4 EU BG bude v pohotovosti v první polovině roku 2016).

Budoucí podoba NRF včetně prvku Sil velmi vysoké pohotovosti (VJTF) je v současné době diskutována na půdě NATO. Již nyní je známo, že v roce 2015 bude VJTF fungovat formou přechodného řešení a bude provádět cvičení. Vrchní velitel spojeneckých sil v Evropě (SACEUR) bude mít pravomoc povolát VJTF ke cvičením na území NATO kdykoliv dle svého uvážení. Nyní proto nelze přesně definovat, kdy, ve kterém státě a s jakou účastí se cvičení VJTF odehrají.

Česká republika deklarovala na Summitu NATO ve Walesu ústy prezidenta záměr vyčlenit do VJTF v roce 2015 síly v předpokládaném počtu do 150 osob z již deklarovaného příspěvku ČR do Sil rychlé reakce s tím, že podoba příspěvku bude na základě požadavků NATO dále upřesněna. Zapojení ČR do NRF a VJTF je předmětem schváleného *Návrhu*

na působení sil a prostředků rezortu MO v zahraničních operacích v letech 2015 a 2016 s výhledem na rok 2017.

V případě aktivace jednotek AČR vyčleněných do VJTF a jejich povolání na cvičení tohoto uskupení bude vláda požádána o souhlas prostřednictvím materiálu „Doplněk účasti ozbrojených sil České republiky na vojenských cvičeních mimo území České republiky a účasti ozbrojených sil jiných států na vojenských cvičeních na území České republiky v roce 2015“.

a) Charakteristika nejdůležitějších cvičení mimo území ČR:

CAPABLE LOGISTICIAN – cílem cvičení je sladit a certifikovat SUPPORT MODULE bojového uskupení Evropské unie postavené na bázi států V4 (V4 EU BG). Toto uskupení má dobu pohotovosti v první polovině roku 2016. Cvičení proběhne v Maďarsku a za ČR se jej zúčastní 90 vojáků ze Sekce podpory MO, Mnohonárodního centra pro koordinaci logistiky, 14. pluku logistické podpory, 15. ženijního pluku a jednotky vojenské policie. Náklady na cvičení se budou pohybovat kolem 6 mil. Kč.

COMMON CHALLENGE – certifikační cvičení štábu V4 EU BG a HELI MODULE v Polsku. Cvičení se za AČR zúčastní až 450 osob v roli cvičících nebo v roli zabezpečovacích prvků. Příspěvek do cvičení poskytnou VePozS, VeVzS, 14. pluk logistické podpory, 15. ženijní pluk, 53. pluk průzkumu a elektronického boje, 103. centrum CIMIC/PSYOPS, 22. základna vrtulníkového letectva, Sekce podpory MO, Mnohonárodní centrum pro koordinaci logistiky a Agentura vojenského zdravotnictví. Náklady na cvičení se budou pohybovat v rozmezí 6 – 9 mil. Kč. Cvičení je svým scénářem propojeno s významným aliančním cvičením TRIDENT JUNCTURE 2015.

TRIDENT JUNCTURE 2015 – cílem cvičení je certifikovat velitelství sil NRF 2016 a procvičit řešení krizového scénáře mimo území Aliance. Scénář bude obsahovat i prvky operace vysoké intenzity a kybernetické obrany. Cvičení je první v řadě tzv. High Visibility Exercises, jejichž cílem je demonstrovat připravenost aliančních sil k nasazení. Hlavním cílem pro ČR je demonstrovat odhodlání významně se podílet na aliančním programu cvičení a provést výcvik jednotek určených do NRF 2016, ale i dalších jednotek v mezinárodním prostředí při plánování a vedení takovéto operace. Cvičení prováděného zejména na území

Španělska, Portugalska a Itálie se zúčastní 240 vojáků AČR z 31. prchbo, 601. skss, 21. zTL, 22. zVrL, 24. zDL, COPZHN, SRPS MO, SPod MO/OVZdr a rotý DCM. Náklady na cvičení jsou odhadovány na 23 mil. Kč.

b) Charakteristika nejdůležitějších cvičení na území ČR:

MEDICAL MAN – cílem cvičení je sladit a certifikovat MEDICAL MODULE V4 EU BG. Cvičení se zúčastní jednotky zdravotnické podpory zemí vyčleněných do V4 EU BG v počtu kolem padesáti zahraničních účastníků. Náklady na cvičení jsou odhadovány ve výši do 1 mil. Kč.

TOBRUK LEGACY – společné taktické cvičení jednotek protivzdušné obrany zemí Litvy, Slovenska, Maďarska a České republiky vyčleňovaných do NATO Response Forces (NRF) a jednotky protivzdušné obrany USA. Na cvičení se počítá s účastí 160 zahraničních účastníků. Za ČR se cvičení zúčastní příslušníci 25. plrp v celkovém počtu do 120 osob. Vyvrcholením cvičení budou společné bojové střelby. Cvičení bylo Českou republikou navrženo jako jedno ze cvičení organizovaných v rámci Assurance Measures. Náklady na pokrytí cvičení se budou pohybovat okolo 90 tis. Kč.

3) Bilaterální a regionální spolupráce

Cvičení s mezinárodními partnery jsou součástí bilaterální či regionální spolupráce v oblastech společného zájmu, jako např. ochrana vzdušného prostoru, kybernetická obrana, velení a řízení se zaměřením na prevenci terorizmu, nelegální migrace či vzájemná pomoc při živelních katastrofách. Společné aktivity v oblasti výcviku a cvičení významně posilují dlouhodobou spolupráci ve střední Evropě i s klíčovými partnery za hranicemi regionu. Společná cvičení také představují formu asistence ozbrojeným silám partnerských států. ČR má v tomto ohledu zkušenosti např. ze spolupráce s Jordánskem nebo Afghánistánem.

a) Charakteristika nejdůležitějších cvičení mimo území ČR:

COMPACT EAGLE – cvičení spojené s afilací mechanizované brigády k mnohonárodnímu severovýchodnímu sboru ve Štětíně (MNC-NE Štětín). Cílem cvičení je sladit štáb brigády s nadřízeným štábem MNC-NE Štětín. Součástí cvičení je i certifikační

cvičení praporu vojenské policie NATO dle metodiky CREVAL. Cvičení se za ČR zúčastní do 230 vojáků z řad 7. mechanizované brigády, 103. centra CIMIC/PSYOPS a vojenské policie. Cvičení proběhne v listopadu 2015 v Polsku a náklady na cvičení jsou odhadovány na 4,3 mil. Kč.

STRONG SWORD 2015 – cílem cvičení konaného na přelomu září a října 2015 v Německu je sladit štáb brigády v rámci secvičení se štábem nadřízeného Německo-Holandského sboru pro operaci expedičního typu. Cvičení je spojeno s afilací mechanizované brigády k uvedenému sboru. Za ČR se cvičení zúčastní 600 vojáků 4. brigády rychlého nasazení. Finanční náročnost tohoto cvičení se pohybuje ve výši kolem 4,5 mil. Kč.

b) Charakteristika nejdůležitějších cvičení na území ČR:

AGOS (Air-Ground Operational School) – jedná se o výcvik pilotů a předsunutých leteckých návodčích v souladu se smlouvou o poskytování spolupráce v rámci Air-Ground Operational School. Cvičení proběhne 10 x ročně v délce do pěti dnů. Počet zahraničních účastníků bude pokaždé do deseti osob. Partnerem pro cvičení jsou příslušníci AGOS Vzdušných sil USA. Náklady na cvičení jsou hrazeny z běžných výdajů leteckých základen a nejsou pokryty z finančních prostředků vyčleněných na zahraniční cvičení.

4) Výstavba schopností

Cvičení tvoří neodmyslitelnou součást dlouhodobější přípravy na plnění celého spektra úkolů ozbrojených sil ČR. Prověřují v praxi úroveň budovaných schopností na národní úrovni i pokrok mnohonárodních iniciativ a projektů.

Cvičení s ozbrojenými silami ČR je pro mezinárodní partnery atraktivní zejména v oblastech jejich specializace, např. příprava leteckých návodčích, logistika, vrtulníkové schopnosti, OPZHN a SOF. Mezinárodní spolupráce v těchto oblastech je výhodná i pro ČR, aby se v daných oborech udržela na špičce.

a) Charakteristika nejdůležitějších cvičení mimo území ČR:

IRON SWORD 2015 - cvičení je plánováno na přelomu října a listopadu 2015 v Litvě. Cílem cvičení je sladit činnost jednotky protivzdušné obrany s podporovaným

praporem pozemních sil. ČR deklarovala účast na tomto cvičení jako svůj příspěvek do Assurance Measures 2015, obdobně jako v roce 2014. Cvičení se zúčastní 80 vojáků 25. protiletadlového raketového pluku s přenosnými protiletadlovými raketovými komplety RBS-70. Náklady na cvičení jsou plánovány do výše 6 mil. Kč.

TOXIC LEAK I – IV – série těchto cvičení proběhne čtyřikrát do roka v délce sedmi dnů na Slovensku s cílem zdokonalit dovednosti specialistů obrany proti zbraním hromadného ničení za použití skutečných bojových otravných látek. Cvičení se zúčastní příslušníci Pozemních a Vzdušných sil AČR a 601. skupiny speciálních sil. Náklady na cvičení jsou plánovány ve výši 1,6 mil. Kč.

b) Charakteristika nejdůležitějších cvičení na území ČR:

AAR (Air to Air Refueling) TRAINING - cvičení pilotů 21. zTL a směn 26. pVŘPz zaměřené na zdokonalení, případně obnovení dovednosti doplňování paliva za letu a taktického řízení aktivit ve vzdušném prostoru ČR. Cvičení je plánováno čtyřikrát ročně, předpokládaná finanční náročnost činí 350 – 400 tis. Kč.

AMPLE STRIKE 2015 – cvičení je organizováno za účelem sladění činnosti předsunutých leteckých návodčích s posádkami taktického a vrtulníkového letectva při podpoře činnosti PozS. Cvičení je zařazeno v katalogu cvičení NATO a bylo nabídnuto Českou republikou jako cvičení organizované v rámci Assurance Measures v roce 2015. Cvičení se zúčastní jednotky Pozemních a Vzdušných sil AČR, příslušníci 601. skupiny speciálních sil a kolem 300 zahraničních účastníků a 30 letounů spojenců. Náklady na cvičení se pohybují přibližně ve výši 2 mil. Kč.

Kompletní přehled účasti ozbrojených sil České republiky na vojenských cvičeních mimo území České republiky a účasti ozbrojených sil jiných států na vojenských cvičeních na území České republiky v roce 2015 je součástí tohoto materiálu.

Tento materiál schválila vláda svým usnesením ze dne 19. ledna 2015 č. 41.

V Praze dne 19. ledna 2015

Předseda vlády

Mgr. Bohuslav Sobotka, v.r.